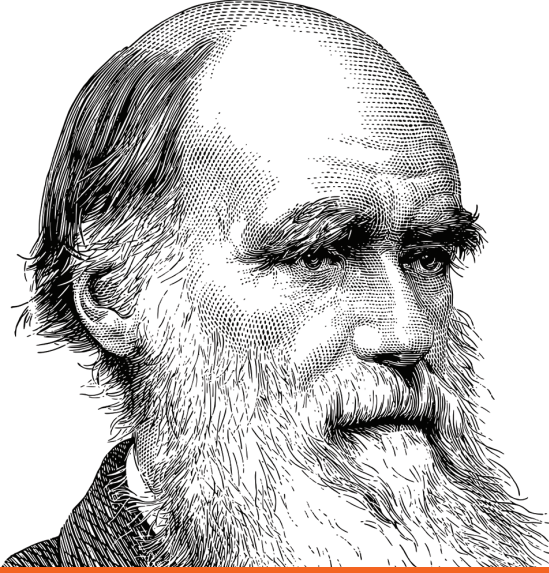

KÖKEN

CHARLES DARWIN

ÜZERİNE BİYOGRAFİK ROMAN

Irving Stone

2. KİTAP

Dünya Tersine Dönsün

Türkçesi:
Cihan Yazgı - Kübra Yazgı

BİYOGRAFİ

Irving Stone 1903 yılında San Francisco'da doğmuş, 1989'da Los Angeles'ta ölmüştür. Yazdığı biyografik romanlarla tanınmıştır. Abraham Lincoln, Charles Darwin, John Adams, Vincent van Gogh, Michelangelo, Sigmund Freud, Jack London gibi isimlerin hayatlarını romanlaştırmıştır.

Yazarın Vincent van Gogh hakkında yazdığı eser, en başarılı eserlerinden biri olarak kabul edilir. 1956 yılında, Kirk Douglas'ın başrol oyunculuğu ile beyaz perdeye aktarılmıştır. Stone, öne çıkan eserlerinden bir diğeri olan Michelangelo hakkındaki romanını yazmak için, uzun yıllar İtalya'da yaşamıştır. *Yaşama Tutkusu* adlı bu romanın temel malzemesini Vincent van Gogh'un kardeşi Theo ile mektuplaşmaları oluşturur.

Stone'un *İnsan Ruhunun Derinliklerinde Freud* ve *Doludizgin Bir Denizci Jack London* isimli eserleri diğer yayınevleri tarafından; Vincent van Gogh hakkında kaleme aldığı *Yaşama Tutkusu* ile Michelangelo hakkında kaleme aldığı *Izdırap ve Coşku* adlı romanları da yayın evimiz tarafından Türkçe okurlara sunulmuştur.

Cihan Yazgı 1987 Çorlu doğumludur. 2005'te Gökçeada Atatürk Anadolu Öğretmen Lisesini, 2009'da Orta Doğu Teknik Üniversitesi Yabancı Diller Eğitimi Bölümünü bitirdi. Yüksek lisansını yine ODTÜ'de İngiliz Edebiyatı üzerine yapmış, doktora eğitimine Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi İngiliz Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalında devam etmiştir. 2009'dan bu yana vakıf ve devlet üniversitelerinde öğretim görevlisi olarak görev yapmaktadır. Edebiyat Fakültesinde, Eğitim Fakültesinde ve Yabancı Diller Yüksekokulunda dersler vermiş ve idari görevlerde bulunmuştur.

Kübra Yazgı 1988'de Ordu doğumludur. Akdeniz Üniversitesi Yabancı Diller Eğitimi Bölümü 2011 mezunudur. Mezuniyetinden sonra vakıf ve devlet üniversitelerinde öğretim görevlisi olarak çalışmış ve Yabancı Diller Yüksekokulunda dersler vermiştir.

Köken

CHARLES DARWIN

ÜZERİNE BİYOGRAFİK ROMAN

Irving Stone

Türkçesi
Cihan Yazgı
Kübra Yazgı

İKİNCİ KİTAP

Dünya Tersine Dönsün

Cümle Yayınları: 75

Biyografi Dizisi: 27

•

Editör

Faruk Uysal

•

Köken

Charles Darwin Üzerine Biyografik Roman

IRVING STONE

•

Özgün Adı

The Origin

A Biographical Novel of Charles Darwin

Copyright © 1980 by Irving Stone

Ali Rights Reserved

Printed in the United States of America

First Edition after a privately printed limited edition

This translation published by the arrangement with Doubleday, an imprint of the Knopf Doubleday Group, a division of Penguin Random House, LLC

•

Teknik Hazırlık

Kelime Yayıncılık

•

Kapak Tasarımı

www.sarakusta.com.tr

•

ISBN: 978-605-9147-70-5 (Tk) 978-605-9147-72-9 (2.c)

•

Birinci Baskı

Temmuz 2021

•

Baskı

Emsal Matbaa Tanıtım Hizmetleri San. ve Ltd. Şti.

Sertifika No: 46753

•

© Bu kitabın tüm yayın hakları, yazarıyla yapılan sözleşme gereğince,

Kelime Yayıncılık'a aittir.

•

Kelime Yayıncılık Reklam Tic. Ltd. Şti.

Konur Sokak 39/2 Kızılay-ANKARA

Telefon: (0312) 419 39 13 Faks: (0312) 419 39 14

bilgi@kelimeyayincilik.com www.cumleyayinlari.com

•

Cümle Yayınları, Kelime Yayıncılık'ın tescilli markasıdır.

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ / vii

TEŞEKKÜR / xi

ÖNSÖZ / xiii

BEAGLE SEYAHAT HARİTASI / xvi

İKİNCİ KİTAP – DÜNYA TERSİNE DÖNSÜN

YEDİNCİ BÖLÜM: Cennet Yeniden / 1

SEKİZİNCİ BÖLÜM: Aşk Isıtır Kanı / 74

DOKUZUNCU BÖLÜM: Yaşamın Tümü / 137

ONUNCU BÖLÜM: Tüm Dahiler Bir Şekilde Ahmaktır / 217

ON BİRİNCİ BÖLÜM: İşte İnsanoglunun Hoş Şeceresi / 283

ON İKİNCİ BÖLÜM: Bir Kumarbaz Gibiyim ve Çılgın Deneyi Severim /338

ON ÜÇÜNCÜ BÖLÜM: Vaat Edilene Sıkı Sıkı Tutun / 421

TEŞEKKÜRLER

SUNUŞ

KÖKEN, Charles Darwin üzerine yazılan eserler arasında önemli ve uzun zamandır hasret kaldığımız bir boşluğu dolduruyor. Seçkin İngiliz tarihçi A. L. Rowse, eserin Irving Stone adına “olağanüstü” bir başarı olduğunu söylüyor... Bütün dünya Darwin’in adını bilir, ama insan olarak Darwin hakkında pek bir şey bilmez. Sonunda, artık bu eser ile onu ve çalışmalarını bir bütün olarak doğru bir perspektiften görmemiz mümkün olacaktır.

Charles Darwin, yirmi iki yaşında bir kariyeri ya da geleceği olmayan, etkileyici ve tasasız genç bir adamdı. Cambridge’den yeni mezun olmuş, ailesinin tıp geleneğini takip etmeme kararı almıştı ve din adamı olmaya hazırlanmaktayken, hiç beklenmedik bir anda, onu doğa bilimci olarak H.M.S. *Beagle*’da yelken açmaya davet eden bir mektup aldı. Araştırma gezisi dünyanın çevresini dolanacaktı. Bu yolculuğun sonucunda elde ettikleri insanlığın kendisini ve dünyasını algılama biçimini radikal olarak değiştirecekti.

Darwin 1832 yılında, Brezilya, Tierra del Fuego, Galapagos Adaları, Güney Denizleri ve ötesine doğru gitmek üzere Plymouth’dan ayrıldığında, “işlenmemiş” bir doğa bilimci, amatör bir yerbilimci, enerjik ve her şeyi öğrenmek isteğinde doyumsuz bir koleksiyoncuymuş, ancak tam anlamıyla profesyonel bir bilim adamı değildi. Beş yıl sonra geri döndüğünde ise, artık İngiltere’de yükselmeye başlayan bir itibara sahip deneyimli bir doğa bilimciydi. Nadir ve bilinmeyen bitki ve canlılara ait paha biçilmez bir koleksiyona ve ‘türlerin kökeni’ üzerine genel kabul görmüş inancın temellerini sarsacak bir fikrin tohumlarını içeren bir dizi deftere sahip biriydi.

Başka hiçbir yazar bu muazzam hikâyeyi anlatmakta, Michelangelo, Van Gogh ve Freud üzerine çalışmış ve yazılar yazmış Irving Stone’dan daha yeterli olamazdı. *KÖKEN*, sadece *Beagle* gezisinin anlatısı değil, aynı zamanda çoğunlukla Darwin’in sağlığına ağır darbeler vurmuş, bir ömür süren entelektüel sorgulamalarının; eski dostları birbirine düşüren akademik ve dini tartışmaların ve onun sevgili eşi Emma ve yedi çocuğu ile olan aile saadetinin de anlatısıdır. Stone’un benzersiz tarzı, Horn Burnu kasırgasının yarattığı kaostan, İngiltere’nin en önemli bir grup kaşifinin çalkantılı da olsa sevgi dolu dostluklarına ve Darwin’in Kent şehrinde bulunan evi Down House’taki kum yolun huzuruna kadar her şeyin hayat bulduğu Darwin’in bu geniş kapsamlı kariyerinin tamamını kapsamaktadır.

Biyografik romanın ustası olarak kabul edilen Irving Stone'un hiçbir takdime ihtiyacı yoktur. Van Gogh hakkındaki *Lust for Life*'nden [Yaşama Tutkusu], Michelangelo hakkındaki *The Agony and the Ecstasy* [İzdirap ve Coşku], Sophia ve Henry Schliemann'ın Truva'yı ararken yaşadıkları romantizmi anlatan *The Greek Treasure*, [Yunan Hazinesi] adlı kitapları, en çok satanlar olarak kabul görmüş ve adını herkesçe bilinir kılmıştır.

Cümle Yayınları olarak Türkçede Irving Stone kitaplarına bir yenisini daha eklemenin haklı kıvancını yaşıyoruz.

*Benim uzun süredir eřim,
editörüm, yoldaşım ve arkadaşım olan
JEAN STONE'a
adandırmıştır.*

TEŞEKKÜR

Araştırma ve kitabın yazılması için geçen beş yıl boyunca, sıcak kanlı misafirperverlikleri, işbirliği ve dostlukları için Charles Darwin ailesinden gelenlere teşekkürlerimi sunmaktan derin mutluluk duyuyorum. Charles Darwin'in kalan son torunu Cambridge Leydisi Nora Barlow, son yarım yüzyıl boyunca Darwin'in tüm ilmine sahip biri olarak, yayınlanan eserlerinden alıntı yapılmasına ve yayınlanmamış kişisel aile malzemelerinin kullanılmasına izin vererek özellikle cömert davranmıştır. Ayrıca oğlu, Berkeley Kaliforniya Üniversitesi ve Cambridge Üniversitesi Profesörü Bernard Barlow'a teşekkür ederim. Charles Darwin'in büyük torunu Londra'lı Bay George Darwin ve eşi Angela, Charles Darwin'in yayınlanmış ve yayınlanmamış geniş kapsamlı yazışmalarını kullanmamız konusunda tamamen destekleyici olmuşlardır.

Cambridge'de Keynes ailesi: Beagle kayıtları üzerinde çalışan Sör Geoffrey, seçkin cerrah ve yazar, Profesör Richard D. Keynes, Dr. Milo Keynes, John Maynard *Keynes hakkındaki Denemelerin* editörü ve Quentin Keynes, tümü ama özellikle Charles Darwin'in büyük torunu Sör Geoffrey, bir kısmı kendi kitapları için yaptıkları hazırlıklarda yer alan bilgiler ve değerli yayınlanmamış malzemeler sağladı.

Royal Society of Surgeons [Cerrahlar Kraliyet Cemiyeti] için Darwinlerin kırk yıl boyunca yaşadıkları evin yenilenmesinden sorumlu olan Sör Hedley ve Leydi Judy Atkins, ilk iki yıllık ziyaretlerimiz sonrasında bizi Darwin'in evinde misafirleri olarak birkaç hafta yaşamak ve çalışmak için davet etti.

Son olarak, Charles Darwin'in el yazmalarının ve yazışmalarının çoğunluğunun, çalışmanın yapıldığı beş yıl boyunca vazgeçilmez bir kişi olan Peter Gautrey M.A., başkanlığında, Darwin için ayrılan özel bir bölümde saklandığı ve kataloglanmış olduğu Cambridge Üniversitesi Kütüphanesine en derin takdirlerimi sunarım. Ve kütüphane hizmetlerinin en iyi nasıl kullanılacağını gösteren eski Cambridge Üniversitesi kütüphanecisi, Eric B. Caedelle Darwin'in bir yığın eseri ile bizi tanıştıran ve zihninde sakladığı paha biçilmez bazı bilgileri paylaştıran St. Catharine Kolejinden Dr. Sydney Smith'e.

Büyük Britanya ve Amerika Birleşik Devletleri'ndeki tüm Darwin bilimciler, bir istisna dışında, kendi araştırmaları konusunda cömert davrandı ve bu biyografik romanın doğrulaması için yardımcı oldu. Onların katkısı bu kitabın arkasında ortaya konacaktır.

Irving Stone

ÖNSÖZ

Irving Stone'u ve çalışmalarını iyi bilen hepimizin üzerinde ısrar edeceği temel gerçek, bir biyografi yazarı ve edebiyat sanatçısı olarak profesyonel dürüstlüğüdür. Marguerite Yourcenar'ın *Hadrian's Memories* [*Hadrian Hatıraları*]'nın sonuna eklediği bir notta söylediği gibi, tarihin kendi yasaları vardır ve şiirin veya yeniden yapılandırılan bir hayal ürününün de aynı zamanda kendi yasaları vardır; "Bu ikisi kesinlikle bağdaşmaz değildir": Irving Stone, onların titiz bir yazarın elinde mükemmel şekilde uzlaşabilir olduğuna inanmaktadır.

O hem geleneksel biyografiler ve hem de Miss Yourcenar, Robert Graves, Catherine Drinker Bowen gibi hayal ürünü detaylar içeren biyografiler yazmıştır. Jack London [*Doludizgin Bir Denizci*] ve Clarence Darrow (*For the Defence*) üzerine yazılan kitaplarda olduğu gibi o kendini titizlikle, kanıtlanmış gerçekler ve doğrudan çıkarımlar ile kısıtlar. *Lust for Life* [*Yaşama Tutkusu*] (Vincent Van Gogh), *Immortal Wife* (Jessie Benton Fremont), *The President's Lady* (Rachel Jackson) gibi önceki kitaplarında, daha sonraki *Those Who Love* (Abigail Adams) ve *The Passions of the Mind* [*İnsan Ruhunun Derinliklerinde*] (Sigmund Freud) kitaplarında olduğu gibi, bazı boşlukların kontrollü bir hayal gücü ile doldurmasına olanak sağlar ama makul varsayımların ötesine geçmemek ya da tarihi gerçeğin ruhunu değiştirmemek konusunda oldukça dikkatlidir.

Bu kurallar, Irving Stone'dan, ancak yakın arkadaşlarının gerçekleştirmesi muhtemel olan daha zahmetli bir araştırma ve daha titiz bir kompozisyon talep eder. Hiçbir acıdan sakınmaz ve Macaulay gibi, kesin tek bir gerçek için yüzlerce mil seyahat eder. O, biraz hayal gücünün karakterlerini daha insani hâle getireceğine inanır, fakat sırf Debs'in on yıl hapis cezasına çarptırıldığı zamanki pasifizmini tam olarak anlamak için federal hapishanede elli adamla konuşmuştur (*Adversary in the House*). O, renkli betimlemelerin nasıl yazılacağını bilir, ama Mary Todd'un kızlık çağında yürüdüğü Lexington, Kentucky'de bir caddenin nasıl görüldüğünü bulmak için eski gazete raflarını karıştırır (*Love is Eternal*).

Böylece kendisinin 1923 yılında mezun olduğu California Üniversitesinde Herbert Eugene Bolton'dan öğrendiği tarihi şahsiyetlere rastlar. Jack London tarafından "parlak ruh"u için değerli bulunan Anna Strunsky'den, London hakkında söyleyebileceklerinin hepsini almak için gösterdiği azmi

duydum. Bir başka yerde de, Beyaz Saray'daki Lincolnlar üzerine yazmaya hazırlandığında, onlardan ikinci katın yerel idare planlarını nasıl da ısrarla istediğini duydum.

Kimse, hatta Beyaz Saray mimarisi üzerine uzman olan William Adams Delano dahi bilmiyordu. Bölmeler kaymış, boyutlar değiştirilmiş, yeni tesisler yapılmıştı. Yine Irving Stone, Willie Lincoln'ın öldüğü misafir odasının ve savaş yüklerinin altında ezildiği zaman Lincoln'ın adımladığı koridorun boyutlarını ve görünümünü bilmek zorunda hissetmişti. Sonunda, anılara, mektuplara, gazetelere ve diğer kaynaklara dayanarak, konağın kesin olduğuna güvenebileceği, hata yapma korkusu olmadan görselleştirebileceği bir planını çizdi.

Irving Stone, yalnızca kalemine güvenen bir edebiyatçı olmakla övünür. Bir edebiyat adamı olarak mesleğini sistem, özen ve dikkat ile icra eder. Sabah 9'dan önce iş başındadır. İlham gelse de duraklasa da, masasından kalkmaz, çünkü sabırlı çabanın meyvesini vereceğini bilir ve sonra, "İşte başardım" der. Hafif bir öğle yemeği, yürüyüş ya da yüzme ve ardından saat altıya kadar çalışma odasına dönmüş olur.

Başarı yavaş yavaş geldi; Stonelar, iki çocuğunu birçok ailenin karşılaştığı zorluklar altında yetiştirdiler. Batı tarihini, *Men to Match My Mountains*'ı yazmaya karar verene kadar, tam zamanlı bir araştırma yardımcısı işe alamadı. İtalya'da, *The Agony and Ecstasy* için Michelangelo hakkında İtalyanca, Fransızca, Almanca ve Latince dağ gibi yığılan bilgi birikimleriyle uğraşırken, daha geniş ölçekte uzman yardımına başvurmak zorunda kaldı.

Irving Stone, nihai başarının iki şekilde geldiğini görmekten özellikle mutluluk duydu. Onun *Lust for Life*'i [*Yaşama Tutkusu*] (altmış civarında dile çevrildi) muhtemelen empresyonist ve post-empresyonist resmin takdir edilmesinin önündeki engelleri yıkmak için diğer herhangi bir kitaptan daha fazlasını başardı. Sanatçılar ve benzer şekilde sanat amatörleri ona büyük minnettarlıklarını sundular.

Bu arada, tarihi şahsiyetler üzerine yazdığı kitapları, onunki kadar inandırıcı ve güçlü hiçbir esere nasip olmayan yüzbinlerce okura ulaştı. Bu durum onun, geçmişe dair gerçek bir algı sunduğunu gösteren en önemli kanıtıdır.

Allan Nevins

Amerikan Tarihi Profesörü, Columbia Üniversitesi

“Yerinde kullanılırsa akıl, kendi başına
Cehennem Cennet, Cenneti Cehennem yapabilir.”
Milton, *Kayıp Cennet*, 1667

Kitaplar, büyük bir dahinin henüz doğmamış olan nesillere hediye olarak
bıraktığı nesilden nesile devredilen bir mirastır.
Joseph Addison, *The Spectator*, Eylül 10, 1711

“Yirmi yıl daha yaşasaydım ve çalışabilseydim, Köken’i nasıl da değiştirmem
gerekecekti, tüm noktalardaki görüşlerin ne kadar da değiştirilmesi gereke-
cekti! Evet, bu bir başlangıçtır ve bu da bir şeydir...”
Charles Darwin *Joseph Hooker’a*, 1869

“Romanların, çok yüksek düzeyli olmayan hayal ürünü eserler olmaları, benim
için yıllardır inanılmaz rahatlatıcı olmuştur, bunun için romancılara hep
şükran duyarım. Şaşırtıcı sayıda çok romanı sesli olarak dinledim, ve ortalama
seviyede iyilerdiyse tümünden hoşlandım, ve tabi mutsuz sonla bitmiyorlarsa,
mutsuz sonlara karşı yasa çıkarılmalı. Bana göre bir roman, tamamen seville-
bilecek bir kişi, daha da iyisi, güzel bir kadın karakter barındırmadığı sürece,
birinci sınıf sayılmaz.”
Charles Darwin, *Otobiyografi*, 1876